

2025-03-28

Klimat- och näringslivsdepartementet

Remissyttrande över promemorian: Stöd till åtgärder för att motverka utsläpp av ammoniak och vissa andra kväveföreningar i jordbruket

LRF tackar för möjligheten att svara på ovan rubricerade remiss.

- LRF tycker att det är olyckligt att Sverige missat sin utsläppsdeadline för EU:s Takdirektiv för 2020 och ser positivt på att på att Kväveklivet införs för åtgärder för att minska ammoniakläckaget.
- LRF föreslår att Jordbruksverket ges i uppdrag att bjuda in till en arbetsgrupp som löpande följer exempelvis omfattningen på stödansökningar till Kväveklivet. Många har en roll i att stödet söks och att pengarna används. LRF har goda erfarenheter av att arbeta i sådana tillfälliga adhoc-grupper för att under en tid kunna ha ett högre tempo i en viktig miljöfråga. Förutom att följa takten på stödansökningar är ett annat viktigt uppdrag att koordinera information om stödformen. LRF:s erfarenhet är att det kan ta lång tid att skapa kännedom om olika stödformer.
- Om det kommer finnas enskilda åtgärder som går att söka både i CAP och utanför CAP i Kväveklivet riskerar den i CAP att inte sökas. Det är erfarenheten av exempelvis stöd till strukturstärkning som gick att söka både i CAP och LOVA och då sökte lantbrukare i LOVA på grund av enklare administration.
- LRF tycker att det är bra att stöd även ges till kvävesensorer för att öka precisionen vid spridning av mineralgödsel. Det minskar kväveutlakningen till vattenmiljön något och Sverige ligger efter tidtabellen för kväveutsläpp inte bara för EU:s Takdirektiv utan även för EU:s Havsmiljödirektiv.

- LRF ska medverka till att sprida information om Kväveklivet och hoppas att många söker för investeringar. Om pengarna tar slut ett visst år bör pengar från kommande år kunna omfördelas så att inte bra kväveåtgärder inte blir gjorda och det sprids ett rykte om att pengarna är slut.
- Som flera känner till har ett effektivt ammoniakarbete bedrivits i Finland med en stödform till myllningsaggregat som fått nära halva flytgödselvolymer att spridas med sådan teknik. LRF ser med viss oro på att det kan öka avgången av lustgas. Genom den mindre arbetsbredden med myllningsaggregat jämfört med släpslangar överfars en större andel av fältytan av tunga hjul. Strax efter att matjorden packats av hjulen placeras kväve i den nypackade matjorden. Förhållanden med risk för syrebrist ökar risken för avgång av lustgas. Det här är en svår fråga då det råder brist på spridningsmetoder som minskar ammoniakavgången. Men det är viktigt att inte ersätta ett miljöproblem med ett klimatproblem.
- Surgörning av flytgödsel har stor betydelse för att minska ammoniakavgången. LRF vill framföra två saker om surgörning och den första är att stöd inte bara ska ges till syror som sänker pH då det kan komma andra tillsatser som har en effekt som kan visas sig vara good enough. Ur arbetsmiljösynpunkt är det en fördel att slippa starka syror. Vår andra synpunkt är att stöd bör ges till inköp av syra eller annan tillsats då värdet på det inbesparade kvävet inte kan bekosta inköp av tillsatser.

Med vänliga hälsningar

Lantbrukarnas Riksförbund

Markus Hoffmann
Hållbarhetsexpert